

غروش شرائط اشترا :

۲۰ برسنهك آيونه بدلي (درسه اوت

۱۲ آلتی آيلق د د ايچون

۲۶ برسنهك د د طشره

۱۵ آلتی آيلق د د ايچون

استانبول ايچون محل اقامت تعيين

ايديليرسه طشره فيثاقی آلنير .

۵۲ نومرو برسنهك ، نصفي

آلتی آيلق اعتبار اولنور.

درج ايدليان آثار اعاده اواز

مجموعه ادبيه

۱۳۱۸

امور اداره و تحريريه سي ايچون
عالم مطبعه سنه مراجعت اولنق
لازمدر .منافع ملك و دولته خادم وادبيات
وفنون و معارف و صنايعدن
باحث هفته لاق غزته در .

صاحب امتياز :

محمد اکرم

اونك ايجوندر كە تحفې دكانلرنده «منكشه قوقوسى» ديه
منكشه نك سون چيچكي ايله ، برغاموتله قارشى-يق
برجوق قليلدلىرى بولور .
خالص منكشه خلاصه سنك كيلوغرامى پياسه ده
۷۰ ايران ۹۰ ايرايه قدر ساتلمه قده در !

م . زاهر

كيجيك

دكز فنارلىرى

— ۵۴ نجى نسخهدن برى مابده —

دوار فنارلرده ۳ ، ۷ عدد آينه ولايه ديرهك
اطرافى محيط دوار چارچومك هر بوجهه ربط اولور
و آلنك هيئت مجموعه سى ديرهك اطرافنده دورايتديريلور
اشبودوار فنارلر طبق ثابت فنارلر كې اولوب يالكنز كوكورته
بولان ديشليلر واسطه بيله فار ديرهك اطرافنده دور
ايدر .

فرانسىز طرفدن ليمان فنارلرينه تطبيق ايديان
و مختصر نك نامه اضافله « - سيدرال » نامه ياد اولسان
لامبلرده قوللانيلان آينه لرده اولدنجى ذكره شايدنلر .
بولنك استعمال ايدىلىكى فنارل يالكنز برلايه دن و ۱۳
پوس قطرنده ايكي عدد دائره وى آينه دن عبارتدر .
بو آينه لر ، قلع مكافى منخيسنك برسلج مستوي اوزرنده
نقطه احتراقى اطرافنده دورايله تشكيل اولغشاردر .
آينه نك مركزى لامبى درونته آله بيله حك برصورتده
اويولوب چيقارتيلمىش و بوجهه لامب نك تكمل اطرافى
— بالايجاب اولك طرفى مستشارد — برسلج ماسك حالى
اكتساب ايتشدر ، كه بوخصوص لامب دن صدور ايله
آشناغى به ويوقارى به طوغرى كيدن شعاعانى ده برحال
افقيته ارجاعه خدمت ايتكمه در .

...

دايو بترىق ياخود عدسات اصولى

بر طاقم اسكى فنار قوله لرنده تطبيقى كورلمكه
وبرجوق كتب قديمه ذكرى سبقت ايتكمه اولان

جغى تعريف ايدلم : شيه ليديككنز ياغدن برازى عيار
طونان شيشه نك ايجنه قورسكنز ، صوكره اوزرينه ينه
برعيار شيشه بيله براز « ايوود » براقيرسكنز ، اكر ياغ
خالص ايسه هيچ رنگنى ديكشديرمن ، خالص دكل ايسه
درحال قارادير .

آراتق كلك بخى يئندى . ششمى ياسمنه كچلم .
فرانس نك ميدى ايلتنده بولنك بونى برمترويه قدر بوسك لير ،
بزده ايسه چارداقلره صاريلير . يوموشاق طوبراغى
وصولاقى رى سور . فرانس ده كل كې صيره ايله فقط سيرمك ،
سيرمك ديكليمك كه برهكتارلاق يره ۱۲ بيككن ۱۵ بيكك
قدر فدان صيفه ديريلير . حصا درتموزو آغستوس آيلرنده در .
كوندوزلى چيچكلرك اوزرنن زاله لر صيره لقدن
صوكره طولانير .

ياسمن آتخق ديكيديككنك دردنجى سمنده لايقيه
چيچك ويره كه باشلار واون ايكي سنه قدر هكتار باشنه
سنوى ۲،۴۰۰ دن ۳،۰۰۰ كيلو غرامه قدر چيچك
دوكر . ياسمنك بك كوزل قوقوسى وارد ، فقط بو
قوقو صوك درجه كوجللكه استحصال اولور . يعنى
۱۰۰ كيلو غرام ياش چيچك اتخق ۱۲ ، ۱۳ غرام
خلاصه براقيركه بوده بالطبع بك بهالى ساتيلير .

منكشه دائما كولكلك و يوموشاق يرلرده اكيابر .
اوقدر نازكدرد . فرانس نك جنوب ايلنلرنده پورتوقال
آغاجلرينك ديسلرينه اكرلر . بعضاً صيره ترتيبى ايله ،
بعضاً قارمه قارشىق ذرع اولور ، آره لرنده ۲۰ ، ۳۰
سانتيمترو فاصله براقى كافيدرد . مارت وينسانده طولانير .
حتى هوالر انى كيدرايسه شباطده بيله . برقادين كوند
اون ساعت چالشمق شرطيله ۴ ، ۵ كيلو غرام منكشه
طولايلايه بيلير . چيچك اتخق اوجى سمنده لايقيه
حصول بولمه باشلار و بر هكتار يرده ۱۰ بيك ، ۱۵
بيك كيلوغرام چيچك يئيشير .

منكشه نك ۱۰۰ كينو غرامدن ۲۵ كيلو قوبو ياغ
استحصال ايديلير كه بو ياغ درحال ۴۵ ليتره اس-پرتونك
ايجنه باتيريله رق اوج هفتة قدر آليقونور . بوكون منكشه
خلاصه لرى ولوانطه لرى اوقدر سورولمكه دركه هيچ
برقاربقيه بو احتياجانه كافى منكشه وايجه سى يتشديرمن .

خانه می، مدیری واسطه یله ۱۹ نجی عصرک ابتدائنده «نورت فورلند» قنار قولهنه وضع ایستدیرلمشدر. قنار ۱۸۳۴ سنه سنه قدر بواسولده ایفا اولنش لکن بوزمانده قنارلر اداره می طرفدن مرآت اصولنه تحویل ایستدیرلمشدر. بالاخره ینه اسکی حالته یعنی هر حالده دیگرینه مرجع اولان عدسات اصولنه تبدیل اولمشدر.

عدسات خلقویه و یادرجیه :

شمعدیلرده قنار خصوصاً سنده قولالاینلان عدساته، شکللرینک ایجابندن اوله رق، «عدسات خلقویه» و یا «عدسات درجه» نامی ویرلمکده در. بونلر، مابق قطع مکافی آینه لری، محراقلرندن بونان هر هانکی برمنبع ضیادن صدور ایله برحزمه متباعد صورتنده اوزرلرینه وارد اولان شمعاعانی برحزمه متوازیبه تحویل ایتمک و بالعکس حزمه متوازیه حالنده ورود ایده چک شمعاعات ضیائییه ده بر نقطه یه جمع ایله بر «آلت محرقه» وجوده کتیرمک مقصدیه اعمال ایدلشدر.

اشکال مختلفه ده بنوع آلات وادواتک اختراعلرندن برچوق زمان مقدم بویولده برآلت محرقه وجوده کتیرمک ۱۷ و ۱۸ نجی عصر ارباب فنک فیکرلری خلی اشغال ایله مش ایدی. لکن عقلاره حیرت ویره چک درجه لره واران ترقیات حاضره بونلرک قومه قالان خیالاتی عادتاً بر رفی او یونجاق منزله سنه ایستدیرمشدر.

عدساتک قنار قولهلرینه تطبیقی ایچونک اول تشبیه دن بونان ذاته عائد اولان بیوک شرف فرانسیز طبیع یونشندن مشهور «باقون» کدر، «قوندورسه» نک پساننه نظراً ۱۷۷۳ سنه سنده «باقون»، اوزمانه قدر قنار قولهلرندن قولالاینلان عدساته وقوعی ملحوظ اولان محذوراتی [۲] بر طرف ایتمک ایچون متحده المکزک اوج عدد دائره وی جام لوحه لری واسطه سیله بر «برتوسوز» اعمال ایتمکی تصور ایتمشدر. «باقون» ک ترقیبانی اوزره ۲۴ پوس قطرنده

[۲] ذکر قنارلرندن قولالاینلاق عدساتک جملرینک بیوکلی آجیققلرینک زیاده اولسنه و بوال «تکدرکروت» حالته نیک ظهوره کلسنه یعنی محراقده بونان منبع ضیادن اوزرلرینه ورود ایدن شمعاعات متباعدیه حزمه متوازیه حالنده نشر ایتمه لرینه سببیت ویرد. فضله اوله رق عدساتک قالینقلری حسیله اوزرلرینه وارد اولان شمعاعاتک برقسی محو ایدلور.

بواسولده مستعمل وسائط — که اشکال مختلفه ده برطافم عدسات و منشورلندن عاتدر — لامپنک اولک طرفه وضع اولنورلر. «سمیتون» ک اخباراتنه نظراً، لوندرده آلات بصریه اعمال و فروختی ایله مشغول اولان برکیمسه لوحه حالنده بولسان عادی قنار جامی دائره وی برحاله ارجاع ایدوب «ادیستون» قنار قولهنه تطبیقی تصور ایتمش و بومقصد وصول ایچون حکومندن مساعده طاب ایله مشدر. «ومی ایله بونلری او صورتده اعمال ایتمشدر که ۱۵ قدم قطرنده برکه تشبیکل اید. بیلمکده درلر فقط تکلیف واقع ردایدلرینکدن بومخصوصه کافی درجه ده معلوماته دسترس اولنه، امشدر.

عدساتک دکن قنارلری وسائط و تجهیزاتی میاننه ادخال ۱۸ نجی عصرک نه ایتملرینه یعنی نشر ایتمک لری شمعاعات ضیائییه ک بر نقطه یه جمع خصوصه ده سوک درجه ده قابیلی بولندقلری ارباب فنک نظر دقتی جلب ایدن و آراغند، لامپلرینک موقع استعماله وضع اولدینی زمانلر تصادف ایدر.

«ویلیام حاجسون»، «لیورپول» ده ایجریسی دکن صونی ایله علو عدسات ایله اجرا ایدیلان تجاربی حکایه ایتمکده در. بونلر، هر فصله، لامپنک حاصل ایتمکی حرارت ایله بر مدت قایله ظرقنده تیرلدقلرندن استعماله صالح بر حالده بولندقلری تبین ایتمشدر.

۱۷۸۶ ایله ۱۷۹۰ سنه لری ییتده «توماسی روغرس» طرفندن «پورتلند» قنار قولهلرندن بریسی عدسات ایله تجمیز ایدلش ایدی. بونلر ۲۱ پوس قطرنده اولوب و سطه کی قالینقلری ۵ پوس ایدی. لامپنک حاصل ایتمکی شله ۳ پوس قطرنده در. بونک آرقه طرفنه، محذب طرفی صیرلاشمش، عادی جامدن معول ۱۲ یاخود ۱۸ پوس قطرنده کروی بر آینه وضع ایدلشدر. بوسیستم ینه مستر «روغرس» معرفیه «حیل» و «وآرفورد» قنار قولهلرینه ده تطبیق ایدلشدر. عین جفسدن فقط ده کچک مقیاسه یعنی ۱۶ : ۱۸ پوس قطرنده اوله رق بردقت مخصوصه ایله مکملاً اعمال ایدلش اولان عدساتدن [۱] اون یش عددی «غریب» خسته

[۱] بوعده لرندن بهری ۵۰ لیرا قیمتنده ایدی.

واحد و سی و پنج، انسیقلویدی، لرنده، باقون، که اختراعش در
دائر بر جوق معلومات تصادف ایدلمکده در ۱۸۱۲
سنة منته سیر، داوید بروستر، «ایدنبورخ» ده طبع
اولسان «انسیقلویدی» نک بشنچی جلدنده کوردیکی
براصوله یوقفاً عدسه اعمالی تکلیف ایش ایدی. بوده
امثلی مثلاً بر «آت محرقه» اولق اوزره اعمال ایدیهلک
ایدی. فقط قوه قد قالان خواص نمازه فی اثبات ایچون
ذکره شبایان هیچ بر اثر میدانه کنیریهلکندکنند تکلیفی
رد اولدیندی کی بورادده تفصیلاتندن صرفظر اولغشدر.
اون سکنزنجی عصرک نهایشلری ایل اون طقوزنجی
عصرک ابتداسنه مصادف اولان زمانلرده کره ارض
اوزرنده موجود بالمعوم فنارلر ویریلن اهمیت و صرف
اولان پارلرله نظراً هیچ ماثب سنده ایدی. فقط بو
انلرده غایت مکمل آیدلر وجوده کتیرلمکه باشلاش
وحتی بردانه سی «بل» قیاسی اوزرنده کی فنار قوله سنده
موقع استعماله بیله وضع ایدلش ووظیفه لرخی لایقیه ایفا
ایتمکده اولدقلری تبیین ایش اولدیندن اهمیتلری او
زماندن اعتباراً سرعتله آرتقه باشلاشدر.

بودن باشقه ۱۸۳۶ سنه سه قدر عدسات درجیه
«ثابت فنارلر» تطبیق ایدیهلش و «اسطوانی آینهلر»
مقصده اولریشلی برصورنده اکمال ایدله مش ایدی.

«قرنل» اصولی عدسات [۳]:

مرجهل شکلده یعنی اورتیه بری قالین کنارلری ایخه
اولان محب الطرفین عدساتک اختراعی شرفی موسیو
«اوغوسن قرنل» «عائد اولدیندن بوشکلده اولان
عدسانه مخترنک نامنه اضافله «قرنل عدساتی» ویا
حکمت طبیعی اصطلاحجه «عدسات مقربه» تسویه
اولغشدر. بوعد مرک تاریخ استعمالی ۱۸۱۹ در.

موسیو «آراغو» و موسیو «ماتیو» طرفندن اجرا
ایدیلن فرانسه مساحه عظیمه سنده بوشکلده کی عدسات
ایله مجهز غایت قوتلی لامپلر اشارت مقامنده استعمال
ایدلش واولدقجه مهم خصوصاً سنده فوائد و محسناتی
کورلشدر. «قرنل» که بلانسه تطبیقاً موسیو «سویل»
طرفندن اعمال ایدیلن ۳ قدم قهارنده کی عدسات ۱۸۲۱
سنه سی صولک بهارنده «غریبه» برونده کی فنارایله سائر

[۳] حکمت طبیعی ده «عدسات مقربه» نامیه یاد اولورلر.

ووسطه کی نخعی ۳ پوس اولق اوزره برعد سه اعمالی
آرزو ایدیلر سه. اولاقسم مرکزی بی تشکیل ایتک
اوزره ۸ پوس قطرنده و برپوس تختنده اولان محب
مستوی برعدسه ۱۶ پوس قطرنده و برطرفی محب دیگر
طرفی مستوی برقوشاغک داخله، نقطه احتراقلری
متحد بولنقی شرطیه، یرلشدریلور. بوجهل وجوده
کلن عدسه بنه اولکی شکله و ۲۴ پوس قطرنده دیگر
برقوشاغک داخله یرلشدریلور سه حصوله کله جک سه
مطلوب ایدیلن ۲۴ پوس قطرنده و ۳ پوس تختنده بر
عدسه دن عبارت اولور، که حقیقت حاله واقف اولمایان
برکیمسک بونلری بیکاره ظن ایتمی آتیب ایدیهلش
«باقون» که قوانینجه برپوس قطرنده کی برعدسه دن مرور
ایدن شعاعات ضایقه ۳ پوس قطرنده کی عدساتدن مرور
ایدن شعاعاتک تقریباً نصف قدری قوتلی اولغده ایش.
ایشه «باقون» اصولی عدسات ایله مجهز فارلرده
منبع ضیادن صدور ایله عدسه لر اوزرنه وارد اولان
شعاعات ضایقه مذکور عدسات واسطه سیله برحزمه
متوازیه حالت منقلب اوله رق «تکدرکرویت» حادثه سی ده
برطرف ایدلمکده در.

«باقون» که اختراعاتی ۱۷۸۰ سنه سنده «آیه»
روشن، طرفندن دستور العمل اخذ ایدیلرک برطاقم
موفقانه دسترس اولغشدر. فقط موسی الیه اعمال
ایندیکی عدسات یانکز چرخدن چکیلش برجام لوحه سنک
متحد المرکز برطاقم خالقله دروننه یرلشدریلر سه تشکیل
اولغش ایدی.

بونلره مشابه دیگر برنوع عدسه «مستر» قوف
سون، طرفندن اعمال و «شالی فنارلر مجلسی» طرفندن
تجربه سی اجرا اولاند. بوعدساتک اعماللری خیلی
مصرفی و مشتقنی اولدین حالده بیله ویردکاری نتیجه لر
بک قطعی دکل ایدی.

«فرانسز فنارلر قومیسیون» اعضا سندن موسیو
«ده غران»، آرزو ایدیلن شکلده قالبلر دروننه جامک
اصاغه سیله برنوع عدسه میدانه کتیرمشدر. بوسیستم
عدسات «قاله» به یقین «والت» برونده کی اشارت فنارینه
وضع ایدلشدر.

۱۷۹۶ سنه سندن «وکره طبع اولسان انکلیز

طباقری قالدروب بشقه رلزه طانییدی، رسملرک لرلری
دکدیرمرك كتبخانه سنده عفووظ برطاقم رسملر دها
علاوه ایتدی . بوواتدر غیر طیبی بر اشتغال ایدی که
کندی ده پایدنی شلردن اوطلاندنی اولیوردی . برزمان
آشاغی اینوب دادیسه شقه لشدی . واونده نه چابوجق
پيقوب ينه او طه سنه چيقدی . ناپه جفی بيله ميوردی .
بالکز برشی ... بتون بوسکورت ، بتون بویالکزراق
آرمنده سومك احتياجي ، سومك حرارتي طاقتشکن
بر صرصرکي پلننده ، بتون حیاتنده ، بتون روخنده برقی بر
انغلاق ايله آجیلیوردی ... مع هذا سوویده سوبایورم
طن ایتدی بر جوق قالدین وقیزلردن آلدنی جریعه لری،
اوخ بونی جریعه فرض ایتور فا ایتدیکی او عشق لر ...
خایر شمدی شو روخی ، هر موجود قارشیدنده بالکز
کندی ، کندی شخصی بیکس وشقیق سز بولقی یاره لرینی
باغلايه جق برقادین آرییوردی . بر زمان بتون بوفکار
هواپیه سی ، آووچلری آرمنده آزوب بر دکوک اعراق
نی خیرینه آلدنی اوفق برطاش کی کندی محیط فکرتدن
آتارکی آتی برتحول نتیجه سنده بتون بر عشق وشروع
محسان وعلوتی اونودنه رق : « سومك سومك ...
برقادین اولسونده » دیه رلک بونالییوردی . وهیچ بر نقطه ده
استقرار ایدهمیان بویریشان دوشونجه لری ، کدر لرله
نهایت برکوشده بوزولوب قالیوردی .

و آرتق بتون الیاف اعصابی ایلیق بر بخار اوستده
کب رخاوت ایلش کی ایدی . بورده هیچ بر شیشی
ادراك ایدمه رلک ، بر جوق شیلر دوشوندیکی حالده برشی،
هیچ برشی حل ایدمه رلک عاجز ، مضمحل قالیوردی .
بر حیات صاف برینه بر حیات مشغول یشامق ایشته اونو
اصل اولدیران ، اصل قهر ایدن بو اولیوردی .

ژولیده نك حق مشروعی اعاده ایتك ایچین سرفرو
ایتدیکی بورغو نلقلرک سوکی ... آرتق ایلری کیده میو-
ردی . بوملاحظه یی شمدی قلبك اوستده بر ایکنه کی
دریناشدیکنی ، صفوت ، عصمت حقنده ال علوی اعتقاد لرینی
قالتدنی حس ایدیور . ژولیده نك حق مشروعی بر
طاقم اغراض و اختلردن وقایه تشیشه قارشیمز ، لکسز
برقائیلقدن ، بر عفت ، مبعجلدن مقابله استفاده ایتک بو
هیچ آسورده یوق ایکن تحف ، مصر حمله لر کوستران

فرانسز فنارلرینه وضع ایدلشدر . ۱۸۲۳ سنه سی
تموزینک ۲۳ نجی کونی بوسیستم فنارلرک دوار جنسندن
اولان بردانه سی ایلک دفعه اوله رق « قوردوان » فنار
قوله سنده استعمال ایدلشدر . [دابو یتریق ایدلشده
فرانسز لر ی ایلک دفعه اوله رق تعقیب ایدن « هولاندا »
ایدلشدر .]

۱۸۴۵ سنه سنده تکمیل فرانسز فنار قوله لرله فار
دوبه لر ی الخ زیارت نتیجه مشاهداتی بر رابورط
صورتنده « اسقوجیا فنار لر مجلسی » نه ارا نه ایدن مستر
« روبرت ستاونسون » طرفدن تائینا بیان اولدیفته
کوره ۱۸۲۱ سنه سی تشرین تائیننده عدسات ايله مجهر
فنار لر « ماجور قولی » طرفدن انکلتزه مساحه سنده
استعمال ایدلشدر .

عدسات اصولی انکلتزده ال اول « موی ، آلمه سی
اوزرنده کی فنارده موقع استعماله وضع ایدلشدر . بو
فنار ، کره ارض اوزرنده موجود ال « مشهور فنار
قوله لر ی مهندسی اولان مستر « روبرت ستاونسون » ک
اوغل مستر « آن ستاونسون » طرفدن ۱۸۳۵ سنه سی
تشرین اولیده انشا اولمشدر .

— مابعدی وار —

اسماعیل فائق

محرری : آصف معمر

— ۶۵ نجی نسخه دن بری مابعد —

الک معصوم بولدینی انسانلر ایچون الحق موقت بر علوحس
ادامه ایدمه رلک سوکره هپ حسلرینی بویه ملوت ایتد-
یکسندن دولانی قلی آغیر بر حقارته باغیر یور غلن
ایدیوردی ... اللری جینده ، اوده ده دولاشدی .
دیوار لرده کی اوج درت یاغلی بو یا تابلو قارشیدنده دوروب
اونلر مابعدی ، بر زمان بورسملرک آلتنده فضله دوران چینی